

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 9.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 19. juli 1927.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstovu og skrivstovu. Telf. 143.

1. árg.

LANDSTINGSMADURIN
L kunnger í miðvikudags-
»Dimmaketting« »i Medførf af
Lagtingsloven, at Lagtingets or-
dinære Samling i Aaret 1927
aabnes i Lagtingshuset i Thors-
havn St. Olafsdag Eftm. Kl. 1
efter forudgaaet Gudstjeneste.
St. Ólavsdagur ella Ólavsoku-
dagur er inngangur til tað upp-
byggingararbeið, ið gerast skal
her á landi til rættis lagt á
besta hátt á Føroya Løgtingi.

Aldrig hava hesi orð: *vær
stevnum til tings Føroya fólka-
valdu menn á Ólavsoku*, verið
meira verd at geva getur enn í
ár; tí so hólga alt hevur gingið
við at seta skjótul á eitt væl
grundað arbeið til at koma
vinnulívinum til betri framburð,
eru mangir Føroyingar nú
farnir at ótolnast og spyrja: nær
munnu lógtingslimir fara at taka
seg saman og tilmæla at fremja
nakað munagott, sum fyrst og
fremst kann livga hin hugaða
Føroyingin og fáa hann til at
trivast herheima við at kunna
hava eitt tryggari útkomið, bæði
til lands og vatns.

Hin gamli politiski herforari
sambandsins sendir hesi tíðindi
íggjøgnum hitt »avtoriseraða« og
»privilegieraða« blað: Nú komið
eg heim, og vit skulu halda ting.
Løgtingsmenn hava verið virkis-
leysir síðani á Mikkjalsmessu,
— nú aftur at yla, sum Jákup
segði við tarvin, og hesa ferð í
1927 er tað við ferð og ídni;
allir hoyra ella beinari siggja í
»Dimmu«. — Allir menn á ting:
Til arbeiðis! Liv ella deyð!

Men somu tíð sum »Dimma«
og Effersøe lýsa Løgtingsins
byrjan á Ólavsoku, sigur Lands-
tingsmaðurin íggjøgnum »Føroya-
tíðindi« frá, at hann ætla sær
at halda fundir bæði á Tvoroyri
og í Vági, væl saktans fyrri
at tosa teir til rættis — héra teir
til at skyna á, hvat ið tað er
fyri eitt stórarbeið, teir hava haft
somikið stríð at takast við árikis-
deg, men sum ikki er komið long-
ur enn tað sama: hann, sum tje-
nar lítið, má og skal eta lítið. Tað
er mest sum tað sama, sum
ljóða hevur á ríkisdegi: »Spænd
Livremmen ind.« Hvussu honum
fer at gangast at fáa Føroyingar
til at fata tað stóra og høga við
hesum kulturmáli, at tann ið
ikki hevur stóran bunka til at
taka av, skal ugga við hesum
mentunarorðum: so má Pól
royna at eta eitt sindur minni
enn Per fyrri at kunna sláa seg
íggjøgnum; kundi borið á, at
hetta bleiv ein kleppur, sum
skaðar teir føroysku ríkisdegs-
menninar meir, enn teir hava
ætlað.

Tað fornemsta teir báðir ríks-
dagsmenninar hava til at rætta

Føroyingum er, at tað verður
sett upp eitt heilt nýtt program
at liva eftir, og lóg ið skuldi tað
verið, um hr. Effersøe á Lands-
tinginum hevur gingið ómót øllum
teim niðurskeringum, sum gjøg-
num eru forðar, og hvat ið hann
so ætla skal koma okkum til
góðar, sum á hendan hátt er
vunnið, er væl so gátuført.

Men er ikki alt ein gáta, sam-
band og sambandsarbeið?

Skulu teir nú liva av tí yvir-
skotið, sum Effersøe og Andr.
Sámalsson hava veitt statskassa-
num við at skera niður tær út-
reiðslur, sum staturin hevði við
at lata nakað av peningi til tey,
sum sótu í trongum korum,
ella vóru heimsokt av arbeiðs-
loysi, sum er hin verst fíggindi
arbeiðsmanna? men, sum sagt:
nú skulu tingmenn til arbeiðis
— hevði tað nú bara verið til
nyttuna — men líverri, úrlítið
frá í fjor gevur ikki góðar vónir.

Løgtingsformaðurin hevur at
leiða lógtingsarbeiði, og er hetta
hin fjórða tingseta við fólka-
valdum formanni, og skuldu vit
tí eisini trú, at tingarbeiði gjøg-
num hesi farnu 3 árin mest
hevur verið merkt av einum
sera góðum vælvilja ímóti fjold-
ini av Føroya fólki; soleiðis
er ikki. »Invalideforsikringen«
hevur gingið sína útsettingargongd
síðani 1922, og Løgtingið av
1924 hevur heldur ikki gjørt
nakað til frama fyri nokrum av
hesum málum, sum kunna koma
teim minni mágvandi til hjálpar.
Teir hava drigt við at
undirsøkt, um tað kann
verða møgulegt at gera
brúk av slíkum lógum herheima,
sum t. d. hesi áðurnevndu
Aldursrentalóg og Studningur til
arbeiðsloysi o. fl.

Amtið letur spyrja kring alt
landið, um sóknarstjórnirnar eru
sintar og kommunirnar orka at
bera tær útreiðslur ið koma av
hesum. Og valamenn, sum fyrri
mestum sita í sóknarstjórnini,
svara aftur: ómøgulegt — ógjör-
ligt — vit fara á húsangang o. s. fr.
Tíðindir heis, ið Amtið fær,
verða so borin inn á ting, og
tað ber eisini á, at Amtið *unbe-
fatar* at útseta, tí tað ikki er
talan um, at kommunurnar orka
at bera fleiri útreiðslur, tær
knógva undir tungari byrði,
mest allar, og tingið ger so sam-
tykt um at útseta . . . so eru
teir leysir frá tí við tað fyrsta.

Nú kundi tað verið tilhøvilligt,
at tað landsins tingmenn aftur
í ár fylkjast á tingi á Ólavsoku,
at tíkið eina greiða stóðu til øll
hesi íggjøgnum ári útsettu mál,
antin samtykt tey so, sum tey
best hóska herheima, ella víst

tey burt — og ikki hetta sama
— útseta — útseta.

Teir eru tó fólkavaldir menn
á fólkavaldum tingi.

M. S. V.

Neistar.

En Dame i Paris har begeret Skilsmisse fra sin Mand. Deri er der just ikke noget usædvanligt, men Aarsagen er derimod mere original og absolut begribelig.

Ægtemanden er fornyligt vendt tilbage til Paris fra et heraarigt Ophold paa Madagaskar, og han medbragte 90 Krokodiller. De er ganske vist endnu meget smaa, og han agter ogsaa efterhaanden at afleve dem, men det skal dog ikke ske for de er saa store, at Skindet er noget værd, og desuden har Krokodillerne faldstændigt frit Spillerum og kan kravle rundt i hele Huset, som det passer dem, saa man forstaar godt, at Fruen efterhaanden blev noget nervøs over de ubehagelige Gæster.

Det, der fik Bøgeret til at flyde over, var en ubehagelig Oplevelse, hun havde, da hun en Dag kom ind for at tage sig et Bad og pludselig opdagede, at hun havde faaet Krokodilleeskab i Badekarret. Det gav hende et saadant Nervechok, at hun gav Gemalen Valget imellem at skilles fra Hysterne eller fra hende, og da han ikke vilde det første, sker nu det sidste.

Bonden til Lars (Karlen): »Du skal alligevel ikke hugge det Træ om, som jeg talte til dig om i Gaar!«

Lars: »Hvorfor?«

Bonden: »Nej, min Kone vil ikke af med det.«

Lars: »Da synes jeg dog, det er bedst at faa det borte!«

Bonden: »Saa — hvorfor?«

Lars: »For det første, fordi det tager Solen fra Drivhuset, for det andet, fordi det er pilraident, og for det tredje, fordi jeg allerede har født det.«

En ung Mand, der havde været paa Jagttogt til Afrika, blev inviteret til Middag hos en Slegting og underholdt ved Bordet sin Dame med Skildringer af sine Jagteventyr i det mørke Afrika. »Det var i Skumringen, rundt omkring kun Orken, intet andet end Orken. Hurtig Bossen i Anslag, et Skud brager, og — seks Skridt foran mig laa en død Bjørn.«

»Gud,« sagde Damen, »mon den havde været død længe?«

Dommeren: — Hvad er Deres Erhvær? —

Anholdte: Jeg sælger Solformørkelsesglas.

Dommeren: — Det kan De da ikke leve af.

Anholdte: — Jo, jeg soder selv Glassene.

— Tag en Kost og gaa op og fej paa Samlingsstuen.

— Hr. Sergeant, jeg har aldrig haft en Kost i mine Hænder.

— Hvad er Deres civile Stilling.

— Statsvidenskabelig Kandidat.

— Hm, saa maa vi se at finde paa noget til Dem, der ikke er saa indviklet.

Lægen til Studenten: De har forkolet Dem og maa gennemgaa en grundig Svedkur.

Studenten: Naa, det passer jo fortreffeligt — jeg skal op til Examen i Morgen.

Mr. Lawrence Wilson i Los Angeles forlangte forleden Skilsmisse, fordi hans Hustru i Løbet af det sidste Aar kun havde kysset ham 7 Gange. Dommeren fandt Klagen begrundet og bevilgede Skilsmissen.

Opstandelse.

Den verdensberømte, russiske Greve, Leo Tolstoj, gennemgik i sine sidste Leveaar en stærk religiøs Krise, der i høj Grad prægede de sidste Bøger, han skrev. Et af disse Værker bærer Titlen Opstandelse og er bygget over Ordet: *Dommer ikke!* Bogens Handling er kort fortalt denne: En Officer og Adelsmand forfører en ung Bondepige. Denne Ulykke fører den unge Kynde ud i et lastefuldt Levned, saa hun tilsidst som en af Drik og Laster degenereret Skoge staar anklaget for Tyveri og Mord.

Blandt Nævningene, (de, der skal domme hende), befinder sig Officeren, der forlængst har glemt sit Ungdomseventyr. Han genkender imidlertid i den anklagede Kvinde hin unge Pige, som han i Ungdomsletsind har været med til at drage Ulykken ind over, og han forstaar, at netop han er ikke den rette til at være hendes Dommer.

Han nedlægger sit Hverv som Nævning, og da Pigen dommes til Straf i Sibirien, forlader han sit Gods og følger hende frivilligt.

Fra Rigsdagen.

I Nr. 7 af nærværende Blad bragte vi en Omtale af det Kriseværnsforslag, som den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe havde forelagt Folketinget og som blandt andet indeholdt følgende, der her paa Færøerne vilde være af betydelig Interesse: »Ministeren for Handel, Industri og Sofart kan indenfor et Beløb af 1/4 Million Kroner yde Støtte til Undersøgelse af nye Afsætningsmuligheder for danske Produkter og til Propaganda for Afsætningen af disse Produkter. . . .« Netop med Henblik paa de Bestræbelser, der for Tiden gores for at finde nye Afsætningsmarkeder den færøske Klipfisk, mener vi, at denne Del af Kriseforslaget har Interesse for Øerne her.

Socialdemokratiets Forslag vakte ved sin Fremsettelse et

ligt i Landflygtighed, for gennem et opofrende Kærlighedsarbejde at genrejse den faldne Kvinde, saa hun igen kan vinde Tro paa sit Menneskeværd, og kan dermed sone noget af den Brode, han har udøvet mod hende.

Bogen er oversat til en Mængde Sprog og trykt i Millionoplag. Og nu har Filmen overført Bogens bevægede og stærkt dramatiske Handling til det hvide Lærred, saa nu vil denne Film ses af Tusinder, der saaledes vil stifte Bekendskab med Tolstoj's tankevækkende Arbejde.

Hovedrollerne udføres af den kendte, amerikanske Skuespiller Ramon Navaro og en Sønne-datter af Bogens Forfatter, Greve Tolstoj, ligesom dennes Søn har været medvirkende ved Filmens Indstudering. Ovenstaaende Billeder er hentet fra Filmen og viser Officeren og den domte Pige for Afrejsen til Sibirien, hvor de to skal leve Fangener Liv, men sjæleligt kæmpe sig fri af Fortidens Synd og Smerte til Opstandelse.

betydeligt Røre paa »Kristiansborg«. Det saa en Overgang ud til, at Højre vilde gaa ind i en Realitetsforhandling med Socialdemokratiet om Forslaget, for om mulig ved dettes hel- eller delvis Gennemførelse at komme den kriseramte Industri til Hjælp. Saa rykkede imidlertid Grossererne og Importørerne frem til Protest. Og da disse i Forbindelse med Agravfløjen indenfor Højre raader over et betydeligt Antal Stemmer indenfor det konservative Parti, trængtes den industrivenlige Fløj op i en Krog. Og nu har selve Industriraadet svigtet den Industri, hvis Interesser de dog først og fremmest skulde varetage. Raadet har nemlig udsendt en Erklæring, der udtaler, at Socialdemokratiets Forslag hviler paa en interessant og umiddelbart tiltalende Grundide, at det er Udtryk for Forstaaelse af de kriseramte Industris vanskelige Stilling, at